

روایتی از پیوستن همافران نیروی هوایی به انقلاب اسلامی منتشر شد
آبی آتشین

یکی از مهم ترین وقایع سال ۱۳۵۷ و در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، پیوستن همافران نیروی هوایی به انقلاب و دیدار تاریخی آن ها با حضرت امام خمینی^(ع) است. نظامیان فداکار و متعهد نیروی هوایی به این نتیجه رسیدند که باید دست به کار بزرگی بزنند و وظیفه ملی و مذهبی خود را انجام دهند. به همین دلیل با یک حرکت متهورانه به سیل خروشان ملت پیوستند و ۱۹ بهمن ۱۳۵۷ با حضور در اقامتگاه رهبر بزرگ انقلاب اسلامی در مدرسه علوی سندی از افتخار، حماسه، رشادت و ایمان را در برگ های زرین تاریخ انقلاب اسلامی به ثبت رسانیدند. خبرگزاری تسنیم به همین مناسبت از کتابی نوشته است که در همین حال و هواست. «آبی آتشین» اثر دانیال قاسمی پور، روایتی است داستانی از ماجرای پیوستن همافران نیروی هوایی به انقلاب اسلامی که به تازگی توسط نشر شهید کاظمی منتشر شده است. در این کتاب ماجرای چندین شخصیت از سال های قبل از انقلاب دنبال می شود و در چندین برش قصه، به روز سرنوشت ساز می رسمیم و در آن تمام این شخصیت ها به یکدیگر می پیوندند تا تاریخ را رقم بزنند. در بخشی از کتاب می خوانیم: «باور نمی کند اگر به او بگوئی که تا چند روز دیگر، وحشت برای همیشه تمام است. باورکردنی هم نیست. مگر هرگز آن پیکره های برنزین و سنگین و مسین و پولادین برافتادنی بودند؟ همین تمثال های بی شماری که حالا او هم یکی شان را به خیال خود سیر بلایش کرده و ضامن بقایش و یکی پس از دیگری علم می شدند. حالا نمی داند که چقدر آن برج به آسمان سرکشیده که

پیش رویش می نشینند، سست و تو خالی است و فرو ریختنی. حالا در دل سیاه شب است و هر چه به سبیده نزدیک می شوی، ظلمت تیرگی بیشتری می گیرد و سرما به جانت می نشیند. باید سحر برسد تا بنگرد و برگرد به شوق، از باور رفتن ضحاک. هنوز، هول سایه ها را دارد.»

کتابخوان

درباره کتاب «انقلاب ایران ریشه های ناآرامی و شورش»

واکاوی انقلاب ایران با مدد نظریه ها

پرسش پژوهش کتاب «انقلاب ایران ریشه های ناآرامی و شورش» صریح و روشن است؛ چرا در سال ۱۳۵۷ در ایران انقلاب شد؟ مصطفی مهرآیین، مترجم این اثر در مقدمه اش نوشته است: نویسنده کتاب کوشیده با اتخاذ رویکرد نظری متفاوت و به تبع آن جمع آوری و تحلیل داده ها، پژوهش خود را از دیگر پژوهش های مرتبط متمایز کند. به لحاظ نظری، این پژوهش مبتنی بر دیدگاه ترکیبی بدیعی است. محقق کوشیده است از راه تلفیق نظریه های جامعه شناختی انقلاب (نظریه ارزش – نظام چالمرز جانسون) با نظریه های روان شناختی (نظریه روان شناسی توده هانتدرو جیمز دیویس) و نظریه های سیاسی (نظریه های تداسکاچپول، ساموئل هانتینگتون، جرالد گرین و چارلز تیلی) نشان دهد بررسی علل یک انقلاب نیازمند رویکردی چندرشته ای است. به ویژه رویکردی که با تأکید بر جزئیات، به بررسی سیاست (ادولت) و شرایط فرهنگی –اجتماعی (جامعه) پیش از انقلاب بپردازد. به باور نویسنده، تمایز مفهومی میان «دولت» و «جامعه» و بررسی تحولات شکل گرفته در این دو قلمرو – مسئله ای که بیشتر نظریه های انقلاب آن را نادیده انگاشته اند – برای فهم صحیح و کامل علل انقلاب اهمیتی اساسی دارد. این کتاب دارای شش فصل با عنوان های علل انقلاب، دولت پهلوی، نیروهای مخالف رژیم، تغییر اجتماعی، بسیج توده ای و نتیجه گیری و یک ضمیمه با عنوان پیام رادیو- تلویزیونی شاه است.

درباره نویسنده

مهران کامروا دکترای خود را از دانشگاه کمبریج گرفته و اکنون استاد تمام و مدیر مرکز مطالعات بین المللی و منطقه ای، وابسته به دانشگاه جورج تاون، در قطر است. از او علاوه بر کتاب حاضر، در تحلیل علل شکل گیری انقلاب ایران، کتاب هایی درباره امنیت در خلیج فارس، اوضاع داخلی کشورهای عربی، مسئله فلسطین و تاریخ سیاسی خاورمیانه منتشر شده است.

پیش از کتاب:

یکی از مهم ترین چهارچوب های نظری در مطالعه انقلاب ها، رویکردی است که با عنوان «ارزش- نظام» شناخته می شود، بر اساس این نظریه، انقلاب ها احتمالاً زمانی اتفاق می افتند که اختلاف میان ارزش های یک جامعه با واقعیت های حیات اجتماعی آن گسترده و آشکار شده باشد. این نظریه که چالمرز جانسون آن را بسط و گسترش داد، تغییر و جابه جایی سریع ارزش ها و هنجارهای اجتماعی را علت اصلی مخالفت توده ای با یک رژیم می داند.

انقلاب ایران ریشه های ناآرامی و شورش
نویسنده: مهران کامروا
مترجم: مصطفی مهرآیین
ناشر: کردگن، ۲۹۶ صفحه

زین قنبر

علیرضا حیدری |مدرس ویراستاری

- ناویراسته ✖
- خیلی حرف‌هایی فایده‌بودند.
- ویراسته ✔
- خیلی حرف‌هایی فایده‌بود.
- نکته

در هنگام استفاده از «برخی»، «بعضی» و «خیلی»، اگر ضمیر جانشین جاندار باشد، فعل آن‌ها جمع می‌آید؛ وگرنه، مفرد ترجیح دارد.

#زین-قدی پارس‌ی

شهریار

شهریارNEWS.IR
۴شنبه
۱۸ بهمن ۱۴۰۲
۲۶ رجب ۱۴۴۵
شماره ۶۱۴۲

۱۰

فرهنگ و ادبیات

● شاعران جوان؟ پرکارند و خودجوش

شاعران جوان و شعرهای نو این نسل که با محوریت انقلاب اسلامی سروده می شود، از چه کیفیتی برخوردار است و اگر نقطه ضعف یا قوتی در این باره وجود دارد چیست؟ این سؤالی است که علی سمرقندی در پاسخ به آن می گوید: «شعر و شاعران نوپرداز انقلاب را بسیار خوب می بینم. یکی از اساسی ترین پایه های شعر هر شاعر، اندیشه اوست و شعر در حقیقت زاده اندیشه شاعر است. اگر کسی اندیشه عشق در سر داشته باشد به شعر عاشقانه می رسد. آنکه اندیشه دنیوی یا خوری داشته باشد به همین سمت می رود و اگر کسی دغدغه واندیشه انقلاب را داشته باشد به شعر انقلاب می رسد. یکی از نکته های مثبت شاعران انقلاب این است که با وجود کثرت موضوع و جهان بینی های متفاوت، دغدغه خود را شعر انقلاب قرار داده اند؛ به این معنا که انسان هایی انقلابی هستند و معتقد به آرمان امام و انقلاب و بعد از گذشت چهل سال هنوز خون انقلابی در رگ هایشان جریان دارد. با وجود هجمه رسانه های معاند و اتفاقاتی از این دست، به نظرم کسی که دغدغه شعر انقلاب داشته باشد، انسان ارزشمندی است. یکی دیگر از نکات مثبتی که وجود دارد، پرکار بودن شاعران است. مثلاً وقتی یک اتفاق مثل حادثه ترور یستی کرمان رخ می دهد، شاعران انقلابی که تعدادشان کم هم نیست به صورت خودجوش شروع می کنند به نوشتن و با قلم و رسالت شاعری خودشان از این اتفاق دم می زنند، معاندین و مقصرین را محکوم می کنند و از مظلومین و شهدا دفاع می کنند. این واکنش های خودجوش در جامعه ما کم نیست و در همه اتفاقاتی که در جامعه ما رخ می دهد مثل بحث حجاب وجود دارد. شاعران جوان بسیار در این حوزه فعالند.»

● رسانه باید بیشتر به شاعران جوان توجه کند

اوصحبت هایش را این گونه ادامه می دهد: «در جامعه امروز همه می دانند قدرت رسانه یک قدرت بی بدیل است که نمی توان آن را نادیده گرفت. شاعران جوان و نوپرداز شعر انقلاب امابه نظر من از این قدرت برخوردار نیستند و نمی توانند از این ابزار مهم استفاده کنند. ممکن است شاعری شعری بگوید و آن گونه که شایسته

زهرامحدثی خراسانی

شاعران جوان هم پرکارند هم مضمون آفرین

درنگ

مریم محبی

مدت هاست شعر انقلاب و هر مضمون دیگری که در همین راستا قرار می گیرد، صرفاً با شاعران قدیمی و کارکشته شناخته نمی شود. انقلاب اکنون یک نسل جوان هم در دامان خود پرورش داده است که به رغم سن کم و تجربه کمتر، همگام

عَلَم شعر انقلاب در دست جوانان است

گفت وگو با علی سمرقندی، شاعر جوان شعر انقلاب

در دانشگاه رشته دبیری الهیات خوانده و از ادبیات نیز هیچ گاه غافل نشده است. او تا کنون یک مجموعه شعر هم با نام «مردگانی»، منتشر کرده است. مجموعه ای که شامل موضوع های مختلفی از جمله عاشقانه و اجتماعی است. ما در همین روزهایی که با نام و یاد پیروزی انقلاب اسلامی گره خورده است، به سراغ این شاعر رقتیم و بالا و پایین های شعر انقلاب را این مرتبه از ذهن و زبان جوان او جويا شدیم.

پایداری. سمرقندی معتقد است این تکراری بودن و تکراری سرودن به قوه و قدرت شاعری فرد برمی گردد. او می گوید: «همه احساسات بشر و مفاهیم اصلی و اساسی که انسان با آن درگیر است، در طول زمان بارها و بارها بیان شده و شعر و ادبیات فارسی از آن خالی نیست. اما با زبان ها و زاویه های دید مختلف سروده و به آن نگاه شده است. ما اصل موضوع را نمی توانیم تغییر بدیهم؛ اصل آرمان انقلاب یا واقعه ای مثل عاشورا یا مفهوم شهید و شهادت، نکته اینجاست که قدرت و قوه شاعری افراد چقدر است و اینکه چقدر می توانند به یک واقعه ثابت یک نگاه متفاوت داشته باشند. آن ها که به تکرار مکررات رسیده اند و تشبیهات و استعارات مرده استفاده می کنند، از قوه شاعری بالایی برخوردار نیستند. ذهنشان ذهن شاعرانه و خلاق نیست که بتواند مضامین نو بسازد و یک زاویه دید تازه خلق کند.»

● شعر مشهد شعری پویاست

او همچنین معتقد است شعر شاعران جوان انقلاب در مشهد نیز پویاست و جاندار. سمرقندی می گوید: «برای اینکه ببینیم یک جریان شعری چقدر در بطن یک کلان شهر وجود دارد و زنده است یا نه، باید به فعالیت ها و آثار و رزمه ای که از خود به جا گذاشته نگاه کنیم. اگر بخواهیم یک نگاه سطحی به همین مقوله در سال گذشته داشته باشیم، می بینیم بالغ بر ۱۰ جشنواره استانی با محوریت شهید و شهادت و دفاع مقدس و حجاب برگزار شده است. این بیانگر زنده بودن شعر انقلاب در مشهد است و اینکه شعر جاری در رگ های این شهر فعال است و پویا. شاعران جوان بسیاری را می شناسم که دغدغه شعر انقلاب را دارند و در این جشنواره ها شرکت می کنند.»

او در انتهایک نکته دیگر را هم به صحبت هایش اضافه می کند: «چون در باب اهمیت به شعر شاعران جوان صحبت کردیم، باید بگویم همین گفت وگو با شاعری جوان از سمت رسانه ای چون شهرآرا، نشان دهنده اهمیت شعر نو انقلاب است و انگیزه ای که به شاعر تزریق می کند باارزش است. اتفاقی که خود باعث قوت بخشیدن به جریان شعری می شود.»

میلاد عرفان پور، محمد مهدی سیار، مهدی جهاندار، علیرضا قزوه و بسیاری دیگر از چهره ها، حرف های زیادی برای گفتن در زمینه شعر و شاعری دارند. در کنار این موضوع، انتشاراتی های خوبی چون شهرستان ادب یا نهادهایی چون دفتر نهاد رهبری در دانشگاه تهران را نیز داریم که به خوبی به مقوله شعر انقلاب می پردازند و هرساله همایش هایی با عنوان سوختگان وصل برگزار می کنند که موضوع اغلب این همایش ها نیز انقلاب و شهادت و پایداری است.

درنگی بر شکل گیری جریان های ادبی پس از انقلاب اسلامی شعر و جوانه هایی که درخت می شوند

دفتر شعر جوان، مرکزی برای استعدادیابی جوانان در حوزه شعر شد. ... پیوندی نیز سال کسانی مانند هدایت ...، علیرضا قزوه، ۱۳۶۷ به همراه مرتضی سرهنگی دفتر «ادبیات و هنر مقاومت» را تأسیس کردند و سنگ بنای دفتر «ادبیات انقلاب اسلامی» را در حوزه هنری گذاشتند، دفتری که با هدف نامداری از خراسان و مشهد شنیده شد که از متولد شد. این نهاد در شهرهای دیگر نیز گسترش یافت که مهم ترین شاخه حوزه هنری در مشهد پا گرفت و سال های بعد نام شاعران نامداری از خراسان و مشهد شنیده شد که از این نهاد سر بر آورده بودند.

نمی توان از مرکزی دیگر که بستر ساز ادبیات بعد از انقلاب شد و در استعدادیابی شاعران نوجوان و جوان اثرگذار بود. نام نبر، این پایگاه مهم کانون شاعران و نویسندگان آموزش و پرورش بود که دست کم در مشهد تربیت کننده شاعران بی شماری

و بسیاری دیگر، علم شعر را فراشتند و نسل به نسل به دست شاعران بعدی سپردند تا اینکه امروز هم این علم به دست ما رسیده است. جدای از این نکته اما، اگر بخواهیم بایکدیگر صادق باشیم، امروزه مسئولیت بسیاری از کرسی های مدیریتی در حوزه شعر و ادبیات را بزرگان و پیشکسوتان بر عهده دارند. در صورتی که تعامل بین این نسل و شاعران جوان، خودش می تواند برایشان یک انگیزه قوی باشد.»

سمرقندی البته به یک نکته دیگر هم در میان صحبت هایش اشاره می کند: «برگزاری دوره های آموزشی شعر اهمیت دادن به شاعران جوان و حمایت های این چنینی از شاعران جوان، می تواند کمک کننده باشد و همچنین برگزاری جشنواره ها که البته کم نیستند. حضور شاعران جوان در این جشنواره ها یعنی به آن ها اهمیت داده می شود.»

● ذهن شاعرانه و خلاق زاویه دید تازه خلق می کند

یکی از نکاتی که بارها هم از زبان شاعران جوان و هم از زبان شاعران قدیمی به گوش می رسد، تکراری شدن مفاهیم و مضامینی است که در شعر انقلاب وجود دارد و البته اشعار دیگری با مضامین شعر دفاع مقدس و

است این شعر به گوش مخاطب نرسد. فکر می کنم کم کاری رسانه هاست، رسانه ای مثل صداوسیما و هر رسانه ای با هر قدرتی. اگر توجه رسانه به شاعر بیشتر شود طبیعتاً می تواند مؤثرتر باشد. یکی از رسانه های مهم شعر، دیدارهای سالیانه رهبر معظم انقلاب با شعرا در پانزدهم ماه رمضان است. شاعران جوان واقعا دوست دارند به این محفل بیا ییند، شعر بخوانند و به شعرشان التفات شود و دیده شوند. این، هم یک انگیزه قوی است برای هر شاعر و هم یک هدف بزرگ. من خیلی از شاعران جوان انقلابی را می شناسم که هدفشان از شعر گفتن راه پیدا کردن به این محفل و دیدار با رهبر معظم انقلاب است.»

● همه کرسی ها متعلق به پیشکسوتان است

این شاعر جوان در بخش دیگری از صحبت هایش می گوید: «شعر این قدرت را دارد که شور و هیجان مردم را تحریک کند، احساسات و عواطف آن ها را به

غلیان بیندازد و به وسیله آن، شور و سرزندگی انقلابی را در جامعه شکل بدهد و به جریان بیندازد. در همه عصرها، چه اوایل انقلاب و چه امروز، شاعرانی چون حمید سبزواری، قیصر امین پور، سید حسن حسینی

یکی از اشعار علی سمرقندی که با موضوع انقلاب سروده شده است

او چغیره را انداخت دور گردن خود دارد سپر می سازد از پیرهان خود
انگار از نسل بنی هاشم دوباره عباس می تازد به سوی دشمن خود
حر و وهب را می شناسد آچنان که عیبرضا قزوه،
جان داد اگر در پای خیمه بی سبب نیست دارد حفاظت می کند از میهن خود
آری شهادت انتخاب هر کسی نیست مردان شهادت خواستند از مُردن خود
هر پنجره سوی شهادت باز می شد دیده است دنیا را چنین از روزن خود
غیرت، شجاعت، استقامت، پایداری پرورده مادر شیر تر در دامن خود
باید فصاحت شعر در وصفش بگوید شاعر چه می گوئی به لفظ الکَن خود

شعر شاعران انقلاب را در نسل قدیم و نسل جدید، می توان از دو منظر مقایسه کرد؛ یکی فرم و ساختار و دیگری محتوا و مضمون آن. شاعران امروز را هر دو حیث در مرتبه خوبی قرار دارند، هم از واژگان نو و تازه استفاده می کنند و هم به روز هستند و از رویدادهایی می سرایند که با گذر زمان از آغاز انقلاب تا کنون، ارزش و اهمیت دارد و جای گفتن از آن ها وجود دارد. مضماین نواست و نکرش شاعرانه نو نیز باعث شده است تا تفاوت محسوسی در شعر شاعران امروز و دیروز

شعر شاعران انقلاب را در نسل قدیم و نسل جدید، می توان از دو منظر مقایسه کرد؛ یکی فرم و ساختار و دیگری محتوا و مضمون آن. شاعران امروز را هر دو حیث در مرتبه خوبی قرار دارند، هم از واژگان نو و تازه استفاده می کنند و هم به روز هستند و از رویدادهایی می سرایند که با گذر زمان از آغاز انقلاب تا کنون، ارزش و اهمیت دارد و جای گفتن از آن ها وجود دارد. مضماین نواست و نکرش شاعرانه نو نیز باعث شده است تا تفاوت محسوسی در شعر شاعران امروز و دیروز

درنگی بر شکل گیری جریان های ادبی پس از انقلاب اسلامی شعر و جوانه هایی که درخت می شوند

دفتر شعر جوان، مرکزی برای استعدادیابی جوانان در حوزه شعر شد. ... پیوندی نیز سال کسانی مانند هدایت ...، علیرضا قزوه، ۱۳۶۷ به همراه مرتضی سرهنگی دفتر «ادبیات و هنر مقاومت» را تأسیس کردند و سنگ بنای دفتر «ادبیات انقلاب اسلامی» را در حوزه هنری گذاشتند، دفتری که با هدف نامداری از خراسان و مشهد شنیده شد که از این نهاد سر بر آورده بودند.

نمی توان از مرکزی دیگر که بستر ساز ادبیات بعد از انقلاب شد و در استعدادیابی شاعران نوجوان و جوان اثرگذار بود. نام نبر، این پایگاه مهم کانون شاعران و نویسندگان آموزش و پرورش بود که دست کم در مشهد تربیت کننده شاعران بی شماری

شعر شاعران انقلاب را در نسل قدیم و نسل جدید، می توان از دو منظر مقایسه کرد؛ یکی فرم و ساختار و دیگری محتوا و مضمون آن. شاعران امروز را هر دو حیث در مرتبه خوبی قرار دارند، هم از واژگان نو و تازه استفاده می کنند و هم به روز هستند و از رویدادهایی می سرایند که با گذر زمان از آغاز انقلاب تا کنون، ارزش و اهمیت دارد و جای گفتن از آن ها وجود دارد. مضماین نواست و نکرش شاعرانه نو نیز باعث شده است تا تفاوت محسوسی در شعر شاعران امروز و دیروز